

C221 17/6 o 1507/18

HYMNAU,
CHANIA DAU
NEW YDDION,

AR

A M R Y W I O L A C H O S I O N :

PA RAI NI

ARGRAPHWYD
ERIOED o'r BLAEN.

ELLIS (wm.)

Gan G W I L I M 'ab E L I S.

—Sal. cxvi. 17. Aberthaf i ti aberth Moliant.—

T R E F E C C A :
ARGRAPHWYD, tros yr Awduwr, yn y FLWYDDYN,

M D C C L X X X V I .

EGWYDDOR Gr ANLIYTH RENNOC
i ddysgu Darllain.

A B C Ch D Dd E F Ff G Ng H I L M N O P

~~U A M N Y H~~
 Ph R S T Th U W Y.

A a b c ch d dd e f ff g ng h i ll m n o p ph r s t
 th u w y.

A B C Ch D Dd E F Ff G Ng H I L M N O P

~~U A C P h R S T Th U W Y A H Q~~

A a b c ch d dd e f ff g ng h i ll m n o p ph r s t th
 u w y.

Y Llafariaid neu'r Bogeiliaid.

a e i o u w y.

Yr holl Lyth'rennau eraill a elwir Cydseiniaid.

ab eb ib ob ub wb yb
 ac ec ic ac uc wc yc
 ach ech ich och uch wch ych
 ad ed id od ud wd yd
 add edd idd odd udd wdd ych
 af ef if of uf wf yf
 aff eff iff off usf wsf yff
 ag eg ig og ug wg yg
 ang eng ing org ung wng yng
 al el il ol ul wl yl
 all ell ill oll ull wll yll
 am em im om um wm ym
 an en in on un wn yn
 ap ep ip op up wp yp
 aph eph iph oph uph wph yph
 ar er ir or ur wr yr
 as es is os us ws ys
 at et it ot ut wt yt
 ath eth ith oth uth wth yth

ba be bi bo bu bw by
 ca ce ci co cu cw cy
 cha che chi cho chu chw chy
 da de di do du dw dy
 dda dde ddi ddo ddu ddw ddy
 fa fe fi fo fu fw fy
 ffa ffe ffi ffo ffu ffw ffy
 ga ge gi go gu gw gy
 ha he hi ho hu hw hy
 ja je ji jo ju jw jy
 la le li lo lu lw ly
 lla lle lli llo llu llw lly
 ma me mi mo mu mw my
 na ne ni no nu nw ny
 pa pe pi po pu pw py
 pha phe phi pho phu phw phy
 ra re ri ro ru rw ry
 sa se si so su fw sy
 ta te ti to tu tw ty

Rwya u bwsled i mi mawl Gairig
Y C H Y D I G bsiqsiq A

H Y M N A U, &c.

H Y M N I.

Am Droedig deith Pethadur.

- I   I 'sum ar hrif ffodd lydan, d
      A'm camrau'n suan faith; d
M   Yn myn'd i ddinystr chwerw, Y
      Qnd Garw oedd y gwaith: m'A
      Fe'm daliwyd ar fy siwrneu, ll
      Cyn myn'd i'r poenau poeth;
Lle b'aswn gyd â Deifas, O
      Mewn eirias yno'n noeth. A
2   Fe gaeodd Duw rwy'n cofio,
      Ryw dro fy ffodd à drain;
      Anturiais yn dra taeraidd,
      Yn rhysedd dros y rhai'n:
      Ce's lawer o gripiadau,
      A briwiau ambell bryd;
      Cydwybod lawn doluriau,
      Oedd yn fy nghartreu 'nghyd.
3   Gwnaeth fur o'm blaen i'n blaenaidd,
      O gerrig iadd yn wir; M
      Yr hèn ariaeth oedd hon yma, M
      Oedd sownd ei chloeau alichlîr dydo, M
      Fe ffaelodd genni 'thorri, A
      Na 'chwaith s yn'd trwyddi'n tro; T

Hi 'm cadwodd i 'no rysedd,
Rhag myn'd i'r dialedd dô.

4 'Rwy'n gweled mai mawr Gariad,
Dymuniad oedd i mi;
A grafol oedd y croesau,
A throetiau Un a Thri:
'Roedd ef yn llawn goleuni,
A mi mewn t'wyllni tynn;
Fe wyddai'r ffordd a'r moddion,
I'm dwyn i Seion fryn.

5 Wrth feddwl 'rwy'n rhyseddu,
I Dduw fy ngaru erioed;
A mi mewn cyflwr astan,
A thruan ben a throed:
Na b'afai'n dewis rhyw un,
Yn well ei lun a'i liw;
A'm gofliwng inne'i syned,
I'r wlad mae bradwa briw.

6 Ond dewis mae y dua,
A mwya'i feiau a fu;
A cheisio ganddynt gerdded,
A dyfod at ei dŷ:
A'u cario lawer milldir,
A hyn trwy hîr barhau;
A'u gwared yn rhagorol,
Rhag poen uffernol ffau.

7 Gwyn fyd gawn inneu galon,
I gerdded union daith;
Ar ol yr Iesu o gariad,
Mewn gwir ddymuniad maith:
Bu'n well nâ neb hyd yma,
Ni chyfnewidia'i wedd;
Am hyn mi ai molianna,
Tu yma a thrall i'r bedd.

Hymn

H Y M N II.

Awn at GRIST am Iachawdwriaeth.

- 1 RWY'n myn'd ar ol sy Arglywydd,
O'r newydd etto'n wir;
Mi wela'r wawr yn torri,
Fe ddaw'r goleuni'n glir;
Er i mi hîr gyrywydro,
Wrth geisio ledio i'r lan;
Caf deimlo'i Fraich dragwyddol,
Dymunol yn y man.
- 2 Mi dreuliais ar feddygon,
Fy moddion droeau mawr;
Heb gael dim meddyginaeth,
Ond myn'd yn waeth sy ngwawn;
Mi glywais son am Iesu,
Sy'n gwenu ar y gwan;
Pe cawn ond gwir i gyrraedd,
Doi rhinwedd yn fy rhan.
- 3 Wel ciliwch dorf amheuaeth,
Ac anghrediniaeth du;
Sy rhwyngwyf fi a'r Meddyg,
Sydd Wr faredig cru;
Ond im' gael cyffwrdd yma,
A godre'i wisg yn rhad;
Er cymaint yw sy nolur,
Daw i mi lwyf Iachad.
- 4 Wel Ffydd cais ddiod o'r diwedd,
A Sêl at SYLWEDD Da;
A Gobaith gyd a Chariad,
Ymglywed 'twyf ya glas;
Ewch a mi at y Meddyg,
Can's dyna'r unig le;
Mae etto sawr Drugaredd,
Yn swynedd ynddo 'Fe.

H Y M N III.

Myfyrdodau un wrth dilyfod yn ol o gladdedigaeth.

- 1 **O** Arglwydd hwylia'm hyspryd,
Trwy'r byd trös ennud bach;
Nes myn'd ar ben sy rhymnor,
I'r ochor draw yn Iaen; a
Ca'dd rhai o'm hanwyl Frodyr,
Fu yn y frwyd yr hon;
Wir fuddugoliath wrol,
Maent heddyw'n freiniol fron.
- 2 Ac er eu myn'd, hwy'n amlwg,
O'r golwg hwn dan gudd;
Mai gwedd hwy eto'n gwawrjo,
I'r cradd a llygad ffydd;
Ar fyrr cawn gyd-gyfarfod;
Daw rhai sy'n bod mewn bedd,
Trwy fywyd Iesu allan;
I gyd yn wiylan wedd.
- 3 Nid ydyw gallu'r angeu,
I ddrygu'r Seintiau sydd,
A'u gafael yn yr Iesu,
Drwy ffyniad union ffydd;
Na lladd yr anian newydd
A gafodd gynnnydd gwiw;
Fe heda hon mewn amser,
O'r dyfnder at ei Duw.
- 4 Gwyn fyd gawn finnen ngwisgo,
Cyn delo'r taro tost;
A haediant Iesu'i hunan,
Yn gyfan ar ei gost;
Nid ofnwn angeu'i golyn,
Fu yma i'm canlyn, cyd;
Mi ddiengwn yn ddihangol,
I an-hær-fyn-ol fyd.

H Y M N IV.

Yr Afradlon yn dyfod atto ei bun.

- 1 **I** ba le'r ès afradlon blentyn,
Pan ddoe'r fath newyn arnai'n wir;
Gwae fi erioed fyn'd ar gyrrwydriad,
O dŷ fy nhad y bu mai'n bid:
Mi godaf oddi yma i fyn'd tu ag adre,
Cyffesa'i feie i'm Dad a fu;
Un ihyfedd ydyw am dofturio,
Pwy wyr na chai fyn'd etto i'w dŷ.
- 2 Pan oeddwn etto ymhell oddi wrtho,
Fe'm gweleodd do fy anwyl Dad; mA
Efe a redodd fe'm cysanodd, 19 AM uP
Efe a'm llonodd â gwelliad: nolad a'A
Wel diolch byth am Dad o'r galon,
Yn Caru ei blant afradlon fryd;
Ac ar ei hole mae'n rhoi rhedfes,
I'w troi hwy adre o byllau'r Byd.

H Y M N NOU VWER' SAM
Am Waed y Groes.

- 1 **A** M werthfawr Waed sy Arglwydd,
O'r newydd eamu wna; H
Y Gwaed 'roes i mi fywyd,
O'r marwol blinfyd bla;
- Y Gwaed sy'n croesi'r biliau,
Fy meiau fawr a mâm; iñ y esty I M
Y Gwaed a'm golch o'r diwedd,
O'm llygreddo mwya'n llan.
- 2 Gwaed yw'm gwir ganhaliaeth,
A'm lluniaeth ymhob lle;
Mae'n well ei flas i'r truan,
Nâ dim sy tan y ne;
- Does

'Does rhynghw'i âg usfern etto,
 Ond gwaedlyn Misolllawr;
 Rwy'n fyw mae'r Gwaed trag'wyddol,
 Yn Eiriol troiwi'n awr.

H Y M N VI.

Hyder y Credadyn am hapsusrwydd y Nef.

- 1 **A**ETH cloiau fy rhwymau yn rhydd,
 Pan glywais i'r newydd o'r ne;
 Fod yno fy enw'n ddi-gudd,
 Gan Arglwydd pen Llywydd y lle:
 Wel bellach mi dria'm fy mraint,
 Am sfn'd at y Saint syno sydd;
 Fu yma fel finnau tan don,
 A'u calon a'u bron yn ebrudd.
- 2 Rhyw gariad yw'm tynniad i'm taith,
 At Iesu sy Benhaeth y wlad;
 Mewn Gwawd mae e'n Frawd i'm un fron,
 Ar ddeheulaw tirion Dduw Dad:
 Ffarwel i eulynod y Hawr,
 Mae 'nawr un ynganol y ne,
 A garodd fy enaid yn fwy,
 Dioddefodd sawr glwy yn fy lle.
-

H Y M N VII.

Am y Samaritan a'r archolledig yn cyfarfod.

- 1 **M**I g'es y ffrynd goreu oedd i gael,
 Pan oeddwn yn twael iawn o wawr;
 'Rol syrthio a brifo ger bron,
 'Mhlith lladron elynion i lawr:
 Ac er i roi basio bob tu,
 'N ddi'mg'leddu a mi'n trengu ar y tro;
 Fe ddaeth y Samaritan gwiw,
 Gwnaeth eilwaith fi'n fyw yno do.   'Fe

- 2 'Fe 'mgleddodd fe'm cododd heb gel,
 Ar hynod anifel ei hun;
 Rho's olew a gwin i mi'n gu,
 'Fe'm dygodd i'r lletty ar well llun;
 Rho's drosw' i'r lletteywr fawr werth,
 Ddw y geiniog but helaeth mewn rh'ol;
 Os treulio arnaf ychwaneg a wnaif,
 'Fe deliff pan ddelo 'fe 'nol.
-

H Y M N VIII.
Hyder, a Chan y Pererin.

- 1 PERERIN ar daith wyl ar frys,
 Trwy 'nialwch mawn dyrus o dir;
 Mai'r gelyn i'm herbyn o hyd,
 Am glwyso fy mywyd yn glir:
 O Iesu dinoetha dy fratch,
 Tyn fi o tan faich etto yn syw;
 'Rwy'n credu fod gallu'n dy law,
 Er cymaint yw'r braw jim' a'r briw.

- 2 Meddyliodd y gelyn heb gel,
 Fy nghael i mor isel i lawr,
 Ac hefyd fy nhafu mor ddwfn,
 I d'wllweh na welwn mo'r wawr:
 Fel 'deryn a ddihangodd o rhwyd,
 Mi gana bob munud o'm hoes,
 I'r hwn a'm gwareddodd o'r ffau,
 Trwy haeddiant ei angau a'i loes.
-

H Y M N IX.
Ynghylcb angenrheidiau yr Enaid.

- 1 MI glywais newydd da,
 Er 'mod i'n gla dan glwyf;
 Fod Ffynnon etto'n nhŷ fy Nhad,
 A'm gylch er dued wyf:

Fe gadd- rhai 'golchi'n hon,
Nes myn'd yn w'nion iach
Disgwyliaf finneu ar bob llaw,
'Fe ddaw! i'mhen gronyn bach.

- 2 Disgwyliaf bob yr awr,
Am dorriad gwawl dda i'w gwedd;
A chlywaid llais y Jubili,
I mi'n cyhoeddi hedd:
Mae feliau'r carehar hwn,
Lle rw'i dan bwn heb wâd,
Yn siglo ar falurio i lawr,
Ar fyrr ca'i sawr ryddhad.

- 2 Ni byddai ddim yn hir,
Nes myn'd i dir fy ngwlad;
Daw cerbyd Is-r'el i fy hol,
Yn unol at fy Nhad;
Ca'i wel'd fy Iesu frawd,
Mewn cnawd ynganol nes,
A brodyr fil i mi'n y fan,
Yn gyfan gydag ef.

H Y M N X.

- 1 O'R Aiphite's fym'd yn rhudd,
Lle bum mewn cyffudd caeth;
'Rwi'n myn'd i Ganaan yn ddi gel,
Sy'n llofo o fêl a llaeth:
Daeth peth o ffrwythau'r wlad,
Gwir gariad rhad i'm rhang;
Fe'm llenwir o'r Winwydden bêr,
Mewn mwynader yn y man.
- 2 Ffarwel gariadau'r fro,
Fu yn fy nhwyllo i'n hir;
Mi ddienga rhag y rhai'n yn hŷ,
At deulu Salem dir:

Ni ddaw 'run chwant ger bron,
 Na 'chwynion calon 'chwaith;
 Ni ddywed neb ei fod e'n gla,
 O fewn i'r muriau maith.

3 Er 'mod i lawer gwaith,
 A'm taith yn abl tyrrn;
 Yn dringo'r rhiwiau fertha sydd,
 Yn brudd i ben y bryn:
 Gollynga'r nango i gyd,
 Fy ngofid a fy nghur;
 O wir lawenydd gael y dre,
 Pan ddelo'r boreu'n bur.

4 Disgwyliaf ymhob lle,
 Nes delo'r bore'i ben;
 A'r Iesu'n estyn etto ei law,
 I'm dwyn tu draw i'r llen:
 Bydd melus brofi'r awr,
 Pan d'wnno'r wawr yn wîch;
 A chlywed lleisiau clychau clîr,
 I'm dwyn i'n wir o'm nîch.

H Y M N XI.

Am Ymddyd.

1 BU'n Blaenor ni mewn c'ledi clîr,
 Yn cerdded taith o ymddyd hîr;
 Ya niwedd hyn gorchfygu wnaeth;
 Er ein bod ninnau a'n bronnau'n brudd,
 Pwy wyr na welir ni'tto'n rhydd;
 Mewn caerau sydd uwch cyrraedd faeth.

2 Gwir wisg o edifeirwch mawr,
 A fydd o'm danom ni hyd lawr;
 Am bechau'n erbyn us a mor dda,
 Yr aberth cymmeradwy yw,
 Odd' ar law dyn ofyniss Duw;
 Sef calon friw ac yspryd cla.

Hymn

H Y M N XII.

Mi a edrychaf tu a'r Deml sanctaidd.

- 1 **O** sol y morfil a'r môr mawr, *Minneu lesaf,*
     At Iesu'r Deml hardd ei gwawr, *yr edrychaf,*
     Er 'mod i dan ryw ddyfnder llawn, *o drueni;*
     Pwy wyr na ddaw Un cadarn iawn, *etio'm codi.*
- 2 **O** Arglwydd gwrando di fy llef, *a'm gweddiau,*
     A doed fy 'ch'neidiau yna i'r nef, *i dy glustiau,*
     Fy unig haeddiant yn y wlad *yw dy glwyfau,*
     Er mwyn y rhai'n fy anwyl dad, *'meiau muddau,*

H Y M N XIII.

Amynedd yr Achanwr.

- 1 **O** ! Fy nghalon torr yn awr, *wrth wel'd Iesu,*
     Yn para mewn amynedd mawr, *i dy garu,*
     Dioddefodd drosot ar y groes, *fawr loes angeu,*
     Mae'n disgwyl wrthyt hyd y nos, *tan ddefnynnau.*
- 2 Dywed bellach, Mae hi'n bryd, *'goryd dryfa',*
     A doed Iachawdwr mawr y byd, *i Swppera,*
     Mae'n felus iawn fod gyd âg ef, *yma'n gwredda,*
     Bydd ym felusach yn nef, *'nol myn'd adra'.*

H Y M N XIV.

Da y gwnaeth Efe bob peth—

- 1 **Y** Rhai oedd ddeillion ddyddiau hîr, *ddaeth i weled,*
     A rhai oedd waelion gloffion glîr, *sydd yn cerdded,*
     I'r tlodion mae'r Efengyl râd, *yn dad seinio,*
     Am hyn mae f' Arglwydd yn y wlad, *ac yn gweithio.*

Eled

- 2 Eled sain Efengyl hon, *dros y gwledydd,*
 A chlywed pawb o'r ddaear gron, *ei lleferydd,*
 Am fawr haeddiant gwaed y groes, *y bo'r canu,*
 Am ddirfawr ing a'i angau toes, *y bo'r molianu.*
- 3 Rhai sydd ar suriau Seion wiw, *fyddo'n llwyddo,*
 Yn erbyn pechod o bob rhyw, *bo'nhwy'n taro,*
 Fel byddo gorffod iddo ffoi, *o bob chwarter,*
 Na chaffo le trwy'r byd i'mdroi, *ond y dyfnder.*

H Y M N XV.

Cyffes Pechadur.

- 1 **D**Y Nawdd'un Duw ne, Pen Llywydd pob lle,
 Dôd Ras i bechadur, Sy ar Iwybyr o'i le.
- 2 Mi bechais heb wâd, yn erbyn fy Nhad,
 Mawr yw ei amynedd, a'i ryfedd barkhad.
- 3 Myfi sydd ar fai, 'does le i mi ddweud lai,
 A Christ aeth tan ddialedd, am droedd di-drai.
- 4 Boddlonodd heb wâd, Gyflawnder ei Dad,
 Gwnaeth Crist garcharorion yn rhyddion yn rhad.
- 5 Trwy Ras Iesu gwiw, tra byddwy fi byw,
 Er gwaetha'r tri gelyn, 'râ i ganlyn fy Nuw.
- 6 Holl frodyr un fryd, chwiorwydd trwy'r byd,
 Cyd ganwn glod Iesu, fu'n prynu mewn pryd.
- 7 Gogoniant i'r Tad,
 Yn rhwydd a'r Mab rhad;
 A'r Yspryd glan sanctaidd, o'r Mawredd ni'mad.

H Y M N XVI

I'w chanu yn yr hwyr.

- 1 **D**Euwn canwn glod trwy ffydd,
 I'r hwn a'n cadwodd ni trwy'r dydd;
 A than ei aden glaer-wen glyd,
 Yr awn i huno heno o hyd.

B

Nid

- 2 Nid oes un twr na gwyliwr gwell,
I'w gael yn agos nac yni mhell;
'Fe gymmer osal mawr ei hun,
Gyd a'i bobl bob yr un.
- 3 Bendithiwn bawb o fawr i fan,
Y Iesu'n glir ein Prynwr glan;
A rhawn Ogoniant gwarrant gwir,
I'r hwn sy'n cynnal môr a thîr.

H Y M N XVII.

Am gael myned i'r bedd o herwydd i Grist fod yno.

- 1 PAN bu fy Arglwydd mawr,
Yn llawr y bedd;
Cynnhesodd wely i mi,
Rhag oeri o'm gwedd:
Pan del rhyw ddydd a ddaw, a
Rhowch fi âch llaw brûn lle;
'Rwi'n caru er fy mod yn wan,
Y fan bu 'fe.
- 2 Wrth wel'd yr angau du,
Yn nesu'n awr;
'Rwi'n ofni ambell dro,
Pan gwelwi'r gwaith trwy ffydd,
Y trydydd dydd wnaeth Dow;
Mae'r gobaith yn fwy hŷ,
Do'i synu'n fyw.
- 3 Nid allodd angau a'i lu,
Ddal Iesu'n hwy;
'Fe gafodd 'figo ei Siol,
A marwol glwy:
Ni ddelir un o'r plant,
Ef myn'd i bant y bedd;
Fe'u gwelir ar y lan,
Yn wiylan wedd.

- 4 O Dduw dod i mi ffydd,
 Mewn dydd o daith;
 I wel'd yr hyfryd dre,
 Dros frynie mait:
 Mae yno'n Bennaeth byw,
 Fy Iesu'n Dduw yn ddyn;
 Fu yma'n wan ei wedd,
 Mewn bedd ei hun.
- 5 Ei gwmp'ni i gario'r groes,
 Trwy f' oes gaf hi;
 A'i gwmp'ni 'ngwaelod bedd,
 Sydd fawredd hi.
 Er gael fy rhoi'n y llann,
 O fewn i'r graian grŷd;
 Ni'm cleddir o'i wydd E,
 Mewn lle'n y byd.
- 6 Er pydru'yn y bedd,
 Yn farwedd iud;
 Daw'r Iesu i'm codi'n iach,
 Ar braiach bryd:
 A'm llygaid inn'e a'i gwel,
 Mae'r gair tan zel yn wir;
 Mewn newydd ddedwydd ddydd,
 Boreu-ddydd clir.

H Y M N XVIII.

Ar ddydd Pasg.

- 1 S Awl fu'r swrdd yr Arglwydd nef,
 Molianwn ef ar limiau;
 Am iddo'n posthi ni'r awr hon,
 A'i roddion drugareddau.
- 2 Fe ddrylliwyd Corph ein Harglwydd ni,
 Fel gwelsoch, dorri'r basa;
 A'r Gwaed oii Ystlys boenus dîn,
 I ni mae'r gwïn yn goffas.

B 2 261 n 1000 1 Na

- 3 Na 'nghofiwn mo'i farwolaeth flin,
Modd ca'dd ei drin ddydd gwener;
Daeth heddyw o'i fedd ar foreu ddydd,
Mae'r newydd yn felus-ber.
- 4 Cyfodwn ninnau o'n beddau o bwys,
Trwy'r ail baradwys rhodiwn;
Mewn gwir gymmuindeb â'r holl Saint,
Mawr ydyw'r faint os credwn.

H Y M N XIX.

Eiddo'r Arglwydd yw'r rhyfel.

- 1 'R wi'n credu i'r rhyfel droi o'n hochor,
Cryf yw'r Blaenor sy'n ein plith;
'Fe fyn weled ei elynion,
Oll yn feirwon o bob rhith:
Daliwn ninnau'n harfau'n ddyfal,
Cawn rannu'r yspail yn y man;
A chario buddugoliaeth Balmwydd,
Tiwy lawenydd ar y lan.
- 2 Y mae Tywysog llu yr Arglwydd,
A'i gleddyf beunydd yn ei law,
Hefyd ar y maes ei hunan,
Fe gaiff Satan filan fraw:
Fe glywir cân y gwaredigion,
O fryn Seion tros y byd;
Er hyn ni chenir yn rhŷ helaeth,
Am yr Iachawdwriaeth ddryd.

H Y M N XX.

Mysyrdod ar ddydd Calan.

- 1 F E sawr eiriolodd y Gwinllannydd,
Am flywyddyn newydd i mi'n wir;
Heb adael i Gyflawnder daro,
I'm torri am ddiffrytho'r tir:
Gwaed yr Oen yw'r unig achos,
Fy mod i'n ares hyd yn awr;

Ai

A'i haeddiant ef ar fryn Calfaria,
Sydd etto'n fwy nâm beiau mawr.

- 2 Os rhoi di etto i mi amser,
I fod o fewn y ddaear hon ;
Rho i mi gymmorth cyfamserol,
I fyw'n hyfrydol ger dy fron :
Rhodio 'Nghrist a'i adgyfodiad,
Ymborthi ar ei gariad rhad ;
A llechu ynddo ef ei hunan,
Rhag i satan wneud fy mrad.
-

H Y M N XXI.

Cynbaliad y Gwan.

- 1 **N**i thorrir corsen yfig,
Clod byth i'r unig Dduw ;
Ni ddistydd lîn yn mygu,
Nes delo synu'n fyw :
Mae'n rhoddi i bechaduriaid,
Er gwaeled yw eu gwêdd ;
Trwy haeddiant ei farwolaeth,
Yn helaeth lanwaith wlêdd.
- 2 Awn ninnau'r publicanod,
Trwy y cyfryngdod mawr ;
At Iesu mae'n drugarog,
Galluog ar y llawn ;
Dadleuwn Waed a gollwyd,
Mae trosom ni bu hyn ;
A'r gwaith a wnawd yn oleu,
Ar ben Calfaria fryn.
-

H Y M N XXII.

Crist yn lle'r hunan.

- 1 **O** Arglywydd rho dy Yspryd,
Bob munud yma i mi ;

Tro'r hunan o'r frenhiniaeth,

Yn Bennaeith doeth bydd di :

Tŷ Saul aed wanach wanach,

Yn gryfach elo'm gras,

A'm Dafydd bryd ysprydol,

Fo'n gwrol gario'r maes.

2 Nes caffo'r hunan enw,

Fel Saul ei fwrrw i lawr;

Nid oes i'r Iesu groeso,

Rhaid iddo guddio ei wawr :

A dyma'r gelyn gwaetha,

O fewn i barthau'r wlad;

Rhawn waedd ar Dduw bob amser,

Roi iddo ar fylder frad.

H Y M N XXIII.

Cysurus ffyrdod ar farwolaeth amryw o Dduwiolion.

1 **R**WI'n rhoi ffarwel i fyd o drallod,
Lle daeth i'm cyfridd lawer safod;
Ar ol fy mrodyr a'm chwiorydd,
Rbai aeth i dre Caersalem newydd;
Y rhai fu yma'n wir yn cwynfan,
Yn erbyn byd, a chnawd, a satan;
Nes cael trwy ffydd, lawn gario'r dydd,
Yng Nghrist Wareddydd parod;
A grym i lechu tan ei gyfgod,
Nes i'r holl ystomydd ddarfod.

2 Ond rhaid ychydig i mi aros,
Lle mae satan yn ymddangos;
Ac 'rwi'n union nôd i'w saethau,
A'r thai'n yn rhoi mî amal glwyfau;
A hwythau o gyrraedd yr ergydion,
Wedi myned tros yr afon;
I'r wlad ni ddaw, na briw na braw,
Rhag llaw i flino 'monyn;
Na 'chwaith plâ calon nid yw'n canlyn,
I'r wlad honno un o honyn.

- 3 Rwi 'n da feddwl nad wylfinneu,
 I fod fawr yma ar eu holeu ;
 Cyn cael cyd-gysarvod mwynlan, A
 O fewn i waliau'r ddinas wiwlan :
 Wedi'n golchi trwy 'sun ffynnlon,
 Ac yno yfed o'r un ason ;
 Sy'n lliso o'r Llynn Calfaria'r frlyn,
 Yn ddi-deifsyn yno i'r dyrsfa ;
 A phawb o gariad trwy'r holl gaera',
 Am ddyrchafu'r hwn fu'n diodda.
- 4 Wel na thristawn fy mrodyr hylwydd,
 'Rol rhai sy'n marw yn yr Arglwydd ;
 Fel rhai saf heb fod ganddynt obaith,
 Ac na welir 'monynt eilwaith ?
 Y sawl sy 'Nghrist sy'n melus huno,
 Oddi wrth eu llafur yn gorhwyso ;
 Daw 'Rhai'n o'r bedd mewn hynod hedd,
 Ar hawddgar wedd yr Iesu,
 Mewn gwisgoedd gwynion wedi'u cannu,
 Lle mae miliynau yn moliannu.

H Y M N XXIV.

Gwrth-giliwr yn cyfaddef ei wrth-giliad.

- 1 **Y**N wir mi gysgais ar yr hwya,
 A hitheu'n brysur gefn cynheua ;
 Rwi'n druan swrth a drwg ei sawyr,
 Am nad es allan gyd a'm brodyr : M
 O ! mor synyched mae fy nychiad,
 Am i mi ganlyn ffordd gwrthgiliad : P
 A cholli blas ar fwydydd gras,
 Fu gynt yn gynes genni ;
 Ond 'rwysf yn awr fel un yn oeri,
 Dan law dihenydd yn y dihoeni ; Y
 Ac oni chaf si feddyginaeth,
 A llaw yn llon i gym'ryd lluniaeth ; A
 Marwolaeth hî ddaw i ml'n wir,
 Fe'm gwelir yn y gwaelod,
 Yn is nâ'r bedd mewn gwedd ddychryndod,
 A phob gobaith wedi darsod. 'Rwi

2 Rwi wedi diodde i wynt y gogledd,
 I chwythu'n fynnych ar fy annedd ;
 A llawer o gymmylau oerion,
 Fu rhynghwi a'r Haul a'i degwch dirion ;
 'Rwi'n disgwyl y deheu-wynt etto,
 I doddi'r ia cyn i mi 'sta fio ;
 A'm dwyn ryw awr o Fabel fawr,
 Mewn gwedd a gwawr o gariad,
 Am calon wedi cael cyfn'widiad ;
 Ac yn fy ngeneu newydd ganiad :
 Pob perchen ffydd bob dydd gweddiaid,
 Rhag colli blas ar fwyd ei enaid ;
 Na myn'd i'r byd mewn dryswch dryd,
 Nad oes ond penyd ynddo ;
 Gwyn fyd sy a'u hesgyll mewn iawn osgo,
 At wlad sydd well ymhell oddi wrtho.

H Y M N   XXV.

Y Gwrth-giliwr yn addo dechreu o'r newydd.

1 **R**wyr fi am fentro 'mhlaen i'r censur,
 Ni tharria'i wrth y lan yn rhagor ;
 Rhag i mi golli pob cwmpéini,
 Sy myn'd i dîr y clir oleuni ;
 A gorffod i mi fod fy hunan,
 Heb oleu haul, na hoer, na feran ;
 Mewn t'w'llweh mawr yn wael fy ngwawr,
 'Rol pasio'r awr happusol ;
 Pan oedd rhai eraill yn ymorol,
 Am elwa'n usudd olew nefol ;
 A gwaeth nag usfern fawr a'i phoenfa,
 Fydd colli Crist o fyfog y dyrfa ;
 Yr hwn sydd grŷ yn ledio'i lu,
 Trwy rym ei allu a'i twyllys ;
 Ac yn eu harwain i Baradwys ;
 Loyw heppil i le happusol
 2 Rhai ffarwel i der gwrth-giliad,
 Lie dwl di-fwyn y daliwyd f' ena'd ;   Mi

Mi fu'm yngharchar yno ormod,
 Yn cael ty maeodu gan swyftfilod;
 Rhoi ffarwel etto i wlad amheueth,
 Mi dyna'n gwbwl i dîr gobaith;
 Mae Helpwr rhad im' yn y wlad,
 Mewn cyrraedd galwad coeliwch,
 Gwae chwi elynion os canlynwch,
 I'm rhwydo i'ch tyllau 'rhyd y t'w llwch;
 Y gwr a dynnodd golyn satan,
 Sydd etto am drio' blaid y truan;
 Wel pwy'n un lle ymladd âg 'E,
 Mae'n gwisgo'i arfau'n barod;
 A'm henaid innau tan ei gysgod,
 Yn gofeithio carrio'r diwrnod.

G A R O L.

Ar Enedigaeth ein Hiachanawdwr.

- 1 Pwy sydd yng Nghrist yn cywir gredu,
 Trwy broffesu'r union ffydd;
 Ac ddaeth trwy gyfng borth ysgorfa,
 I weled goleu a doniau'r dydd;
 Y rhai fu'n hîr ynghîoth naturiaeth,
 Mewn gelynnïaeth mawr tan glô;
 Nes daeth dydd i dorri'r carchar,
 A'n tynnu o'n tryinder ar y trô;
 Pan oedd y *sentens* wedi cerdded,
 A ninnau tan gondemniad dwys;
 Fe anwyd un i safio'n bywyd,
 A'n dwyn o'n hafdyd pennyd pwys.
- 2 Ond pwy sydd yma'n wir broffadol,
 O'r tragwyddol Dri ac Uni;
 A'r dduwiol anianlynddo yn eglur,
 A ddaeth o natur Duw ei hun;
 A honno yn cynhyddu'n raddol,
 Yn dra effeithiol trwy wir o ffydd;
 Nes gorchfygu'r llygredd gwreiddiol,
 Yn amserol fuddiol sydd:
 Ac er bod rhyngddynt fawr ryfela,
 Ar bob modda' droiau dryd; Ond

Ond cywir ras sy'n cario'r treial,
Yn y rhyfel yma o' hyd.

- 3 Hon yw'r addewid rowed yn Eden,
'Cai satan filen 'fgo'i sioh; Gan Hâd y wraig hwn oedd i ddwad
Mewn gwir alwad yno a'n ob: Ac yn yr amser oedd bwyntiedig,
'Fe ddaeth yn unig, hwn o'r Ne:
Trwy gym'ryd gwendid, dynol agwedd,
A bod yn llawnedd yn ein lle;
A sefyll tano o flaen Cyflawnder,
Yngwynieb dyfnder digder Duw,
A dioddau'r goiþ boedd yn haeddiannol,
Dros ei bobol raddol ryw.

- 3 Rhyfeddod fwya tan yr awyr,
Yw gweled Duw yn nattur dyn,
Mae'r holl angylion glan disgleirwych,
I gyd yn ebwennych edrych hyn:
Nid oedd ond hwn o fewn i'r nefoedd,
Nag ar diroedd chwaith na dwr;
All'sai'n gyflawn roddi taliad,
Am droseddiad dyn yn siwr:
'Roedd rhaid dwy natur mewn un Person,
I fyw ger bron un boddlon brŷd;
A'r rhai'n gyd-ddioddeu pob rhyw boenau,
Cyn gellid maddeu beiau'r byd.

- 4 'Roedd rhaid cael dyn i gadw'r deddfau,
Cyfreithiau a dorrodd Adda'n ddwys;
'Roedd rhaid cael Gwaed y Duw trugwyddol,
Yn Aberth bywiol o fawr bwys;
Wel dyma sylwedd y cysgodau,
Yw'r Iesu'n myn'd trwy'r lladdfa i'r llawr;
Nes gwneuthur i Gyflawnder burdeb,
Lwyr fodlondeb undebawr a si'n Y
'Roedd gwerth y gwaed ar fryn Calfaria,
Yn drymmach nâ'r holl feia oedd faith:
Am hyn 'roedd rhaid cael dyn o'r carchar,
I'r lan o'r dyfnder etto i'w daith. Rhyf-

- 5 Rhyfeddod fawr yw'r peth a welwyd,
     Gwneuthurwr bywyd yn y bedd;
     A rhai oedd feirw'n dod i synu,
         Yn ei allu'n union wêdd:
     Gan waeddi, Angeu, p'le mae'th golyn?
         A'th fuddugoliaeth gelyna trist?—
     Awn o'th deyrnasiad heb ofyn cennad,
         Ond trwy gredu'n hanwyl Grifft!
     Daeth yma'n wir i ddattod cloiau,
         Fe aeth ein rhwymmau'n eitha rhydd;
     Wel byw i'r Iesu whawn ond hynny,
         Fel gwiw-lan deulu 'ngoleu'r dydd.
- 6 Wel ceisiwn ninnau i'n hunain brofiad,
     O rym yr Adgyfodiad mawr;
     Trwy godi o feddau pechadurus,
         A rhodio'n weddus yn y wawr:
     Cymdeithas ferr o'i ddioddefiadau,
         Ar ein siwrneu etto fydd:
     Ond gwir orchfygu cyd-deyrnasu,
         Ar ol dyrchafu synu a fydd:
     I gario'r groes er mwyn ein Harglwydd,
         Cyd-fyddwn ufudd etto'n wir;
     Prydnhawn gwylofaif sy myn'd heibio,
         Mae'r boreu 'mron goleua'n glîr.

C E R D D — Y M O F Y N I A D.

Ynglych cyflwr Enaid un ag oedd ymbron marw.

GWRANDO gyfaill yr wyf yn gofyn,
     Dod i'm attebiad sodiad fydyn;
     Ym mhle'r wyt ar dy daith ysprydol,
     O'r Aiph i'r Ganaan wlad dêg unol:
     Pa fodd yr ydywt yn ymdaro?
     Ar dy siwrneu wrth drafaelio?
         Pa'un a'i blîn ydyw'r hîn,
         Sy i'th ddilyn 'rhan amla!
     Neu ydyw'r Haul yn t'w'nnu weithia',
     Ynganol drygfyd ar dy drigfa:
     Gwilia fod mewn un sefyllfa,
     Heb iawn adnabod y tymmhora';
     Mae rhwym a rhydd, mae nos a dydd,
     Mae weithiau dwywydd garw;
     Mae weithiau'r Haul yn t'w'nnu'n loyw,
         Ar ddyn wrth forio f'o heb farw.

Gofyngai

2 **Gestyngai** sofyn a' gelt di' afel,
 Ar un digonol id dy gynnal;
 Pan byddo'r ddaear yma'n llosgi,
 Mawr yw'r boreu a'r môr yn berrwi;
 Ond te cais godi am dano i chwiliad,
 Trwy ymdrechu'n llym d' edrychiad;
 Dof finneu'r dol, na fyddwn ffol,
 Hectmorol am ymwared:
 Mae gwaeddi heddyw fod gwahoddiad,
 I'r uwcha dyrus bechaduria'd:
 'Rhwn ar Galfaria a fu'n dioddau,
 Pan ddelo'r poen a ddafio'n pennau;
 Am dano i chw'r awn, mae hi'n brydnawn,
 A'r nos yn uniawn nesu;
 Ac hefyd daliwn hefo'i deulu,
 Ar fyr cawn lonydd i'w foliatnu.

R
A
G
A
d
W
E
W
T
Q
Q
I
P
C
M
O
I
A
T
M
M
A